

Parmy Olson

NAD VLÁ DA

AI, ChatGPT a preteky,
ktoré zmenia svet

Parmy Olson

NAD VLÁ DA

AI, ChatGPT a preteky,
ktoré zmenia svet

Parmy Olson NADVLÁDA

Vydala GRADA Slovakia s.r.o. pod značkou Grada
Moskovská 29, 811 08 Bratislava 1
www.grada.sk
Tel.: +421 2 556 451 89
ako svoju 458. publikáciu.

Titul Supremacy, vydaný vydavateľstvom *St. Martin's Press* v roku 2024,
preložila do slovenčiny Míriam Ghaniová.
Jazyková redakcia Ľubica Hroncová
Návrh obálky Milan Malý
Grafická úprava a sadzba Zuzana Ondrovičová
Zodpovedný redaktor Andrej Purkart

Vydanie 1., 2026
Počet strán 296
Tlač TISK CENTRUM s.r.o.

SUPREMACY: AI, ChatGPT, and the Race that Will Change the World
Text Copyright © 2024 by Parmy Olson
Published by arrangement with St. Martin's Publishing Group.
All rights reserved.

Slovak edition © GRADA Slovakia s.r.o., 2026
Translation © Míriam Ghaniová, 2026

Upozornenie pre čitateľov a používateľov tejto knihy

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto tlačenej či elektronickej knihy
nesmie byť reprodukováaná a šírená v papierovej, elektronickej či inej podobe
bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

Neoprávnené použitie tejto knihy bude trestne stíhané.

Automatizovaná analýza textov alebo dát v zmysle čl. 4 smernice 2019/790/EU
a používanie tejto knihy na tréňovanie AI sú **bez súhlasu nositeľa práv zakázané**.

ISBN 978-80-8305-438-7 (ePub)
ISBN 978-80-8305-437-0 (pdf)
ISBN 978-80-8305-436-3 (print)

Venujem Mānima

Obsah

ČASŤ 1: SEN

1. KAPITOLA	
Stredoškolský hrdina	16
2. KAPITOLA	
Vyhrávať, vyhrávať, vyhrávať	30
3. KAPITOLA	
Zachráňte ľudí	43
4. KAPITOLA	
Lepší mozog	55
5. KAPITOLA	
Za utópiou, za peniazmi	76
6. KAPITOLA	
Poslanie	92

ČASŤ 2: LEVIATANI

7. KAPITOLA	
Hranie hier	110
8. KAPITOLA	
Všetko je úžasné	125
9. KAPITOLA	
Goliášov paradox	139

ČASŤ 3: ÚČTY

10. KAPITOLA	
Na veľkosti záleží	152

11. KAPITOLA	
Viazanosť na veľké technologické firmy	176

12. KAPITOLA	
Vyvracači mýtov	192

ČASŤ 4: SÚŤAŽ

13. KAPITOLA	
Ahoj, ChatGPT	212

14. KAPITOLA	
Nejasný pocit skazy	232

15. KAPITOLA	
Šach mat	256

16. KAPITOLA	
V tieni monopolov	271

ZDROJE	
Poznámka k zdrojom	285

ÚVOD

Po tom, čo ste vzali do ruky túto knihu a prečítali si prvých pár slov, sa možno pýtate, či ich napísal človek.

To je v poriadku. Neurazila som sa.

Pred dvoma rokmi by vám táto myšlienka ani nenapadla. Dnes však stroje vytvárajú články, knihy, ilustrácie aj počítačové kódy, ktoré sa zdajú nerozoznateľné od obsahu vytvoreného ľuďmi. Spomínate si na „stroj na písanie románov“ v dystopickej budúcnosti Georgea Orwella v románe *1984* a na jeho „veršovač“, ktorý písal populárnu hudbu? Tieto veci dnes naozaj existujú a zmena prišla tak rýchlo, že verejnosť zaskočila a my sa teraz pýtame, či dnešní úradníci budú mať prácu aj o rok alebo o dva. Milióny úradníkov sa zrazu zdajú byť v ohrození. Talentovaní mladí ilustrátori sa pýtajú, či má zmysel chodiť na umeleckú školu.

Pozoruhodné je, ako rýchlo sa to všetko udialo. Za pätnásť rokov, čo píšem o technologickom priemysle, som nikdy nevidela oblasť, ktorá by sa vyvíjala tak rýchlo ako umelá inteligencia za posledné dva roky. Príchod ChatGPT v novembri 2022 vyvolal súťaž o vytvorenie úplne nového druhu umelej inteligencie, ktorá by nielen spracovávala informácie, ale ich aj *generovala*. Vtedy mohli nástroje umelej inteligencie vytvárať nekvalitné obrázky psov. Teraz produkujú fotorealistické obrázky Donalda Trumpa, pričom póry a textúra pokožky vyzerajú tak reálne, že je takmer nemožné rozoznať, že sú falošné.

Mnohí tvorcovia umelej inteligencie tvrdia, že táto technológia sľubuje cestu k utópii. Iní tvrdia, že by mohla spôsobiť kolaps našej civilizácie. V skutočnosti nás sci-fi scenáre odvrátili od zákernejších spôsobov, akými umelá inteligencia ohrozuje spoločnosť tým, že živí rasizmus, ohrozuje celé kreatívne odvetvia a mnohé ďalšie. Za touto

neviditeľnou silou stoja spoločnosti, ktoré prevzali kontrolu nad vývojom umelej inteligencie a súťažia o to, aby bola ešte výkonnejšia. Sú poháňané nenásytnou túžbou po raste, šetria na všetkom a zavádzajú verejnosť o svojich produktoch, čím sa stávajú vysoko otáznymi správami umelej inteligencie.

Žiadne iné organizácie v histórii nezískali toľko moci ani neovplyvnili toľko ľudí ako dnešní technologickí giganti. Google vykonáva vyhľadávanie na webe pre 90 % používateľov internetu na Zemi a softvér Microsoftu používa 70 % ľudí vlastniacich počítač. Ale ani jedna z týchto spoločností nie je spokojná. Microsoft chce získať časť zo 150-miliardového biznisu Googlu v oblasti vyhľadávania a Google chce 110-miliardový biznis Microsoftu v oblasti Cloudu. Aby mohli viesť svoje vojny, každá spoločnosť si privlastnila nápady tej druhej – a tak, keď to zhrnieme, našu budúcnosť v oblasti umelej inteligencie napísali len dvaja muži: Sam Altman a Demis Hassabis.

Jeden z nich je vyziabnutý, ale pokojný podnikateľ, dávno po tridsiatke, ktorý nosí do kancelárie tenisky. Druhý je bývalý šachový majster dávno po štyridsiatke, ktorý je posadnutý hrami. Obaja sú nesmierne inteligentní, charizmatickí vodcovia, ktorí načrtli vízie všemocnej umelej inteligencie tak inšpiratívne, že ich ľudia nasledovali s kultovou oddanosťou. Obaja sa dostali až sem, pretože boli posadení víťazstvom. Altman zabezpečil, že svet dostal ChatGPT. Hassabis sa postaral o to, že sme ho získali tak rýchlo. Ich cesta nielenže definovala dnešné preteky, ale aj výzvy, ktoré nás čakajú, vrátane náročného boja o etickú budúcnosť umelej inteligencie, keď je pod kontrolou priemyselných gigantov.

Hassabis riskoval vedecké posmešky, keď založil DeepMind, prvú spoločnosť na svete, ktorá sa zameriavala na vytvorenie umelej inteligencie, rovnako inteligentnej ako človek. Chcel robiť vedecké objavy o pôvode života, povahe reality a liekoch na choroby. „Vyriešte inteligenciu a použite ju na vyriešenie všetkého ostatného,“ povedal.

O niekoľko rokov neskôr Altman založil OpenAI, aby sa pokúsil vytvoriť to isté, ale s väčším dôrazom na prinášanie ekonomického

blahobytu ľudstvu, zvyšovanie materiálneho bohatstva a pomoc „nám všetkým žiť lepší život“, ako sa vyjadril. „Toto môže byť najväčší nástroj, aký ľudia doteraz vytvorili, a umožní každému z nás robiť veci, ktoré sú ďaleko za hranicami možného.“

Ich plány boli ambicióznejšie ako plány aj tých najšialenejších vizionárov zo Silicon Valley. Plánovali vytvoriť umelú inteligenciu, ktorá by bola taká výkonná, že by mohla zmeniť spoločnosť, až do takej miery, že by sa oblasti ekonómie a financií stali zbytočnými. Altman a Hassabis by zároveň boli jedinými dodávateľmi jej darov.

Vo svojom úsilí vytvoriť to, čo by sa mohlo stať posledným vynálezom ľudstva, sa obaja muži zaoberali otázkou, ako by sa takáto transformatívna technológia mala kontrolovať. Spočiatku verili, že technologické giganty ako Google a Microsoft by ju nemali priamo riadiť, pretože uprednostňovali zisk pred blahom ľudstva. Tak po celé roky a na opačných stranách Atlantického oceánu obaja tápali v tme a hľadali nové spôsoby, ako vytvoriť svoje výskumné laboratóriá, aby chránili umelú inteligenciu a aby jej prioritou bola dobročinnosť. Sľúbili, že budú jej starostlivými strážcami.

Lenže obaja tiež túžili byť prví. Na vytvorenie najvýkonnejšieho softvéru v histórii potrebovali peniaze a výpočtovú kapacitu, a ich najlepším zdrojom bolo Silicon Valley. Postupom času sa Altman aj Hassabis rozhodli, že napokon predsa len potrebujú technologické giganty. Keď ich snahy o vytvorenie superinteligentnej umelej inteligencie dosiahli úspech a keď ich z rôznych smerov ovplyvňovali čudné nové ideológie, urobili kompromis v rámci svojich ušľachtilých cieľov. Odovzdali kontrolu spoločnostiam, ktoré sa ponáhľali odovzdať nástroje umelej inteligencie verejnosti prakticky bez dohľadu regulačných orgánov a s ďalekosiahlymi dôsledkami. Koncentrácia moci v oblasti umelej inteligencie by viedla k zníženiu konkurencie a znamenala by nové zásahy do súkromného života a nové formy rasových a rodových predsudkov. Už dnes, ak požiadate obľúbený nástroj umelej inteligencie, aby vytvoril obrázky žien, nakreslí ich sexi a chabo oblečené; požiadajte ho o fotorealistických generálnych riaditeľov a vytvorí obrázky bielych

mužov; požiadajte o zločinca a často vytvorí obrázky černocho. Takéto nástroje sa dostávajú do našich mediálnych kanálov, smartfónov a justičných systémov bez náležitého zohľadnenia toho, ako môžu ovplyvniť verejnú mienku.

Cesta tejto dvojice sa príliš nelíšila od cesty spred dvoch storočí, keď dvaja podnikatelia menom Thomas Edison a George Westinghouse vstúpili do vzájomného súboja. Obaja mali sen o vytvorení dominantného systému na dodávanie elektriny miliónom spotrebiteľov. Obaja boli vynálezcami, ktorí sa stali podnikateľmi, a uvedomovali si, že ich technológia bude jedného dňa poháňať moderný svet. Otázka znela: Čia verzia technológie zvíťazí? Nakoniec sa najpopulárnejším na svete stal efektívnejší elektrický Westinghouseov štandard. Ale Westinghouse nevyhral takzvanú vojnu prúdov. Vyhrala ju spoločnosť General Electric. Keď korporátne záujmy prinútili Altmana a Hassabisa vyvinúť väčšie a výkonnejšie modely, víťazmi sa stali technologickí titáni, lenže tentoraz išlo o súťaž v napodobňovaní našej vlastnej inteligencie. Svet sa ocitol v chaose. Generatívna umelá inteligencia sľubuje, že zvýši produktivitu ľudí a prostredníctvom nástrojov ako ChatGPT nám poskytne viac užitočných informácií. Lenže každá inovácia má svoju cenu. Podniky a vlády sa prispôsobujú novej realite, v ktorej je rozdiel medzi skutočným a „generovaným umelou inteligenciou“ nejasný. Spoločnosti investujú peniaze do softvéru umelej inteligencie, aby nahradili svojich zamestnancov a zvýšili ziskové marže. Objavuje sa nový druh zariadení umelej inteligencie, ktoré dokážu vykonávať osobné sledovanie na bezprecedentnej úrovni.

Týmto rizikám sa venujem v druhej polovici tejto knihy, ale najskôr vysvetlím, ako sme sa dostali do tejto situácie a ako vízie dvoch inovátorov, ktorí sa pokúsili vytvoriť umelú inteligenciu pre dobro, nakoniec potlačili sily monopolu. Ich príbeh je príbehom o idealizme, ale aj o naivite a egu, a o tom, ako je prakticky nemožné dodržiavať etický kódex v bublinách veľkých technologických firiem a Silicon Valley. Altman a Hassabis sa zamotali do vlastných argumentov o správe a riadení umelej inteligencie, vedomí si toho, že svet potrebuje zodpovedne

spravovať túto technológiu, ak nechceme, aby spôsobovala nezvratné škody. Bez pomoci najväčších technologických firiem na svete však nemohli vytvoriť umelú inteligenciu s božskou silou. S cieľom zlepšiť ľudský život nakoniec posilnili tieto spoločnosti a nechali blaho a budúcnosť ľudstva uviaznuť v boji o nadvládu korporácií. Presne tak sa to stalo.

ČASŤ 1

SEN

1. KAPITOLA

Stredoškolský hrdina

Sam Altman vedel, že by mal držať jazyk za zubami. V konzervatívnej bašte St. Louis v štáte Missouri ľudia nehovorili o tom, či sú homosexuáli alebo heterosexuáli. Kým sa zvyšok Ameriky vyrovnával s právami homosexuálov, Altmanovo rodné mesto na stredozápade na začiatku 21. storočia zaostávalo a stále považovalo sex s osobou rovnakého pohlavia za trestný čin. Tínedžeri ako on, ktorí tušili, že sú homosexuáli, sa zvyčajne cítili bezpečnejšie, keď mlčali. Altman bol iný. Musel sa ozvať, nie preto, že chcel, aby o ňom ľudia všetko vedeli, ale preto, že hovoriť o tom sa stalo jeho poslaním.

Altman bol na strednej škole výnimočný chlapec, ktorý akoby zázrakom prekonával nálepky, ktoré sa mu ostatní snažili nalepiť. Bol rovnako bystrý ako každý technický nadšenec a charizmatik ako každý športovec. V úlohách z anglickej literatúry napodobňoval náročnú prózu Faulknera a v matematike s ľahkosťou zvládal diferenciálny počet. Potom skočil do bazéna, aby velil tímu vodného póla, ktorého bol kapitánom, alebo išiel domov, aby celé hodiny hral videohry so svojimi priateľmi. Pri večeri so svojimi mladšími bratmi Maxom a Jackom rozprával o letoch do vesmíru a raketových lodiach, a keď hrali stolové hry, napríklad Samuraia, Sam sa automaticky vyhlásil za vodcu. V tejto a mnohých iných situáciách vždy rád prevzal vedenie.

Altman vyrastal v židovskej rodine strednej triedy, jeho matka Connie bola dermatologička a otec Jerry právnik. Jerry pomáhal presadzovať cenovo dostupné bývanie v meste St. Louis, ako aj rekonštrukciu

historických budov, a jeho činy ovplyvnili aj synov pohľad na svet. Sam si živo spomína, ako ho Jerry jedného dňa vzal do svojej kancelárie a povedal mu, že aj keď nemá čas niekomu pomôcť, „musí prísť na to, ako to aj tak urobiť“.

Sam mal okrem iného veľké sebavedomie, ktoré pramenilo z toho, že bol najstarší zo štyroch detí, ale aj z drzosti, ktorú ostatní rešpektovali. Otvorene hovoril o svojej sexualite, zatiaľ čo iní tínedžeri v jeho veku a tínedžeri vo všeobecnosti na konci deväťdesiatych rokov by to držali v tajnosti. Zameral sa na niečo, čo mnohí ľudia na Stredozápade považovali za zlé, a urobil z toho niečo cool, čiastočne preto, že chcel pomôcť iným, ktorí boli ako on.

Toto poslanie našiel na internete. Keď sa Altman začal prihlasovať na webový portál America Online (AOL), zistil, že je tam veľa ďalších ľudí ako on. To bola úžasná vec na prihlasovaní sa do čítavacích miestností AOL. Počuli ste oznamovací tón a pípanie označujúce „podanie ruky“, keď váš modem nadviazal bezpečné pripojenie na World Wide Webe, a tóny, ktoré zneli ako pokazené CB rádio. Potom ste sa pripojili a srdce vám bilo o niečo rýchlejšie pri možnostiach, ktoré sa vám naskytli vo všetkých čítavacích miestnostiach. Tu ste mohli komunikovať pomocou počítača s inou zaujímavou osobou z inej časti sveta. Miestnosti mali názvy ako „Beach Party“ alebo „The Breakfast Club“. Niektoré z najväčších miestností boli hlučné a plné čudákov, ale ak ste preskúmali miestnosti v špecifickejších kategóriách, ako napríklad Pet Lovers, X-Files Fans či Gay & Lesbian, našli ste koherentnejšie konverzácie.

Pre ľudí ako Altman sa tieto miestnosti stali záchranným kolesom. Mohli ste sa skryť pod anonymitou prezývky a číhať, zatiaľ čo ostatní rozprávali o miestach, ktoré sú priateľské k LGBTQ. Dali mu pocit príslušnosti k svetu, v ktorom sa cítil ako outsider. „Objavenie čítavacích miestností AOL bolo transformujúce,“ povedal neskôr pre časopis *New Yorker*. „Keď máte jedenásť alebo dvanásť rokov, tajomstvá sú zlé.“

Čítavacie miestnosti AOL boli pre komunitu LGBTQ také dôležité, že v roku 1999, keď mal Altman štrnásť rokov, sa asi tretina miestností

zameriavala na gay témy. Keď mal šesťnásť, priznal sa rodičom. Jeho matka zostala v šoku. Jej syn vždy pôsobil „unisexuálne a technicky“, povedala neskôr pre ten istý časopis o svojom synovi, ale nezapadal do žiadnej kategórie. Napríklad bol vegetarián v časti Ameriky, kde všetci milovali barbecue. Bol posadnutý počítačmi, ale nebol samotársky ani spoločensky nešikovný. A zatiaľ čo všetci ostatní počúvali popovú hudbu deväťdesiatych rokov, on uprednostňoval klasickú.

Altmanovci poslali svojho predčasne vyspelého tínedžera na John Burroughs, elitnú súkromnú školu na okraji St. Louis, ktorá sa pýšila rozľahlým zeleným areálom a snažila sa rozvíjať talent svojich študentov s cieľom „zlepšiť ľudskú spoločnosť“.

Sam prijal toľko vedúcich pozícií, koľko len mohol. Okrem toho, že bol kapitánom vodnopólového tímu, redigoval ročenku a vystupoval na školských zhromaždeniach. Stýkal sa s učiteľmi a občas porušoval pravidlá, aby mohol vyvolať rozruch. Počas každoročného jesenného povzbudzovania tímu (angl. „pep rally“, pozn. red.) si Altman a jeho vodnopólový tím na pódiu vyzliekli oblečenie, zostali stáť v plavkách a usmievali sa za výkrikov a potlesku.

Preto mal Altman problémy so športovým riaditeľom školy, ale namiesto toho, aby to nechal tak a sťažoval sa na napomenutie svojim priateľom alebo inému učiteľovi, bránil sa a išiel priamo na najvyššie miesto. Zaklopal na dvere riaditeľa školy Andyho Abbotta, bývalého učiteľa angličtiny s jemným správaním. Starší pedagóg bol očarený chudým, tmavovlasým tínedžerom s očami ako taniere, ktorý často zavítal do jeho kancelárie, aby mu predložil svoje nápady alebo sa pošťazoval na nespravodlivosť, o ktorej plánoval napísať do študentských novín.

Všimol si, že mladík sa vôbec nenechá zastrašiť autoritou. Ak riaditeľ Abbott niekedy urobil nepopulárne rozhodnutie, ktoré malo vplyv na ostatných študentov, chlapec sa ujal úlohy ich ochrancu. „Vzniesol námietku,“ spomína riaditeľ Abbot, „a to premyslene.“ Dodnes tento mierny pedagóg považuje Altmana za „najbrilantnejšieho chlapca, akého kedy poznal“.

Tá istá úprimnosť spolu so schopnosťou pôsobiť otvorene a zraniteľne neskôr pomohla tomuto mladému mužovi získať si priazeň iných vplyvných osobností vo svete technológií a vlády, od investorov cez tlač až po niektorých najvplyvnejších generálnych riaditeľov na svete, ktorých svojím vážnym pohľadom prosil, aby podporili jeho veľkolepú misiu. Altman sa postupne naučil, že ľudia pri moci môžu uľahčiť cestu vašim ambíciám, rovnako ako to pre neho urobil riaditeľ Abbott na strednej škole.

Jeho veľkým školským projektom bolo vybudovať reálnu verziu siete, ktorú našiel na AOL. Prekonal byrokráciu školy a získal požehnanie riaditeľa na vytvorenie prvej podpornej skupiny LGBTQ v škole. Bola to akási podzemná sieť, ktorú mohli študenti navštevovať, aby získali rady alebo sa stretli s inými podobnými ľuďmi. V priebehu roka sa k nej pripojil asi tucet študentov.

Altman však nebol spokojný. Začal oslovovať svojich učiteľov a žiadal ich, aby na dvere svojich tried nalepili nápisy, že ich triedy sú bezpečným priestorom pre homosexuálnych študentov, a snažil sa z nich urobiť svojich spojencov. Nakoniec založil skupinu Gay-Straight Alliance, ktorej cieľom bolo zvýšiť verejné povedomie o právach homosexuálov.

Potom sa rozhodol, že na rannom zhromaždení spôsobí rozruch. Jeho nová skupina prišla do hlavnej sály skôr a umiestnila sériu vytlačených čísel na všetky stoličky, než sa publikum posadilo. Keď Altman pristúpil k mikrofónu, požiadal všetkých, ktorí mali určité číslo, aby vstali. „Pozrite sa okolo seba,“ povedal publiku, keď sa postavilo asi šesťdesiat študentov. „To je jeden z desiatich. Toľko ľudí v škole sa identifikujú ako homosexuáli.“

Bola to odvážna demonštrácia, ale niečo na tom bolo čudné. V publiku chýbalo niekoľko študentov – všetci boli členmi kresťanského klubu školy. Altman neskôr zistil, že bojkotovali jeho prezentáciu tým, že zostali doma alebo vo svojich triedach. Rozhorčený, že sa postavili proti jeho cieľu, opäť zamieril do kancelárie riaditeľa Abbotta a požadoval, aby sa kresťanské deti započítali ako neprítomné.

„Nebolo na tom nič zlé, že som ich informoval,“ argumentoval Sam. Nebol typ, ktorý búcha po stole, ale z jeho slov a prísneho výrazu bolo jasné, že je nahneváný.

„Chvíľu som sa to snažil ospravedlniť,“ spomína riaditeľ Abbott. „Ale myslím, že mal pravdu.“

Altman opustil školu s tvrdou lekciou. Ak máte ambiciózne nápady, vždy sa nájdú nejakí neprajníci. Riešením bolo spojiť sa s tými, ktorí mali moc a autoritu, a obklopiť sa sieťou podporovateľov.

Altmana čoskoro prijali na prestížnu Stanfordovu univerzitu v srdci kalifornského Silicon Valley, ktoré je domovom brilantných softvérových inžinierov a technologických podnikateľov, ktorí zaplnili túto slnkom zaliatu oblasť technologickými startupmi. Napriek záujmu o programovanie a prijatie na štúdium informatiky tento chudý osemnásťročný mladík nedokázal sústrediť svoju pozornosť len na jeden predmet. Fascinovalo ho všetko. Navštevoval veľa kurzov humanitných vied a tvorivého písania.

Po škole potom cestoval dvadsať minút na juh, kde navštevoval kurzy, ktoré sa stali kľúčovými pre jeho budúci život ako svetovo uznávaného podnikateľa. Hodiny hral poker v populárnom kasíne v San José, kde si zdokonaľoval schopnosti v oblasti psychologickkej manipulácie a ovplyvňovania. Poker je o pozorovaní ostatných a niekedy aj o zavádzaní v podobe sily vašej ruky. Altman bol taký dobrý v blafovaní a čítaní jemných náznakov svojich súperov, že svoje výhry mohol použiť na financovanie väčšiny svojich životných nákladov študenta vysokej školy. „Urobil by som to aj zadarmo,“ povedal neskôr v jednom podcaste. „Tak veľmi som to miloval. Dôrazne to odporúčam ako spôsob, ako sa naučiť viac o svete, podnikaní a psychológii.“

Oblasť, na ktorú sa Altman jedného dňa zamerl, aby zmenil svet, sa javila ako súčasť jeho bežného štúdia. Stal sa výskumníkom v laboratóriu umelej inteligencie na Stanforde, v zákutí rozsiahleho kampusu univerzity, ktoré bolo plné káblov a divných robotických ramien. Laboratórium umelej inteligencie práve znova otvorili a jeho vedúcim bol Sebastian Thrun, počítačový vedec s radikálnymi názormi, jemným

nemeckým prízvukom a prenikavými modrými očami. Thrun patril k novej generácii akademikov, ktorí sa neuspokojili s tým, že trávili dni písaním žiadostí o granty a čakaním na trvalý pracovný pomer, ale spolupracovali s technologickými gigantmi. Stanford sa nachádzal len 8 kilometrov od sídla spoločnosti Google, a Thrun tiež viedol špičkové „moonshot“ projekty v Google X, ktoré vyrábali autonómne vozidlá a okuliare s rozšírenou realitou.

V triede Thrun učil svojich študentov o strojovom učení, technike, ktorú počítače používali na odvodzovanie pojmov z množstva zobrazených údajov namiesto toho, aby boli naprogramované na vykonávanie konkrétnych úloh. Tento koncept bol v oblasti umelej inteligencie kľúčový, aj keď pojem „učenie sa“ bol zavádzajúci: stroje nemôžu myslieť a učiť sa tak ako ľudia. Thrun si všimol, že vážny chlapec zo St. Louis sa zaujímal o možnosť neúmyselných dôsledkov činnosti umelej inteligencie. Čo by sa stalo, keby sa stroj naučil robiť nesprávne veci?

Thrun vysvetlil, že systémy umelej inteligencie môžu konať nepredvídateľným spôsobom, aby dosiahli svoju „funkciu zdatnosti“ alebo cieľ. Ak by bola umelá inteligencia navrhnutá s funkciou prežitia a reprodukcie, mohla by neúmyselne zničiť všetok biologický život na Zemi, vyjadril sa Thrun.

Neznamenalo to, že by umelá inteligencia bola zlá. Len si neuvedomovala závažnosť toho, čo robila. Jej motívy sa príliš nelíšili od našich, keď sme si umývali ruky. Neznášali sme baktérie na koži, ale nechceli sme ich zničiť. Chceli sme len mať čisté ruky.

Altman nad touto myšlienkou nejaký čas dupal. Ako fanúšik sci-fi sa zamyslel, či to nie je dôvod, prečo ľudia nikdy neprišli do kontaktu s mimozemským životom. Možno sa aj bytosti na iných planétach pokúsili vytvoriť umelú inteligenciu a potom ich zničilo ich vlastné dielo. Ak by sa tomu dalo zabrániť, niekto by vytvoril bezpečnejšiu umelú inteligenciu skôr, ako by iní vytvorili nebezpečnú.

Túto myšlienku nosil Altman v hlave viac ako desať rokov, kým sa neprerodila do podoby OpenAI. Ale v tom čase bola príliš veľká na to, aby sa ňou zaoberal. Systémy umelej inteligencie budovali akademici ako

Thrun. Študenti Stanfordovej univerzity ako Altman zakladali startupy, z ktorých sa stali spoločnosti ako Google, Cisco a Yahoo. Mladý nadšenec chcel robiť to isté. Potreboval len podnikateľský nápad. A ten mu napadol, keď odchádzal z hodiny. „Nebolo by skvelé, keby som mohol otvoriť svoj mobil a videl by som mapu, kde sa nachádzajú všetci moji priatelia?“ spýtal sa svojho spolužiaka a priateľa Nicka Siva zo Stanfordu.

Čo keby vytvoril digitálnu mapu pre svoj mobil, na ktorej by mohol nájsť svojich priateľov, a urobil by z toho hlavný produkt spoločnosti? Založiť spoločnosť nebolo ľahké. Potreboval získať peniaze od rizikových investorov, a hoci ich boli v okruhu piatich kilometrov od Stanfordu desiatky, Altman bol mladý a neskúsený. Odpoveď prišla z druhej strany Spojených štátov, z Cambridgeu v Massachusetts, kde starší technologický magnát zakladal pre mladých podnikateľov niečo, čo nazval „boot camp“. Altman a Sivo sa rozhodli prihlásiť do trojmesačného programu s názvom Y Combinator a založiť startup. Y Combinator sa stal najúspešnejším akcelerátorom startupov všetkých čias, ktorý pomohol naštartovať technologické spoločnosti v hodnote 400 miliárd dolárov s názvami ako Airbnb, Stripe a Dropbox.

Altman, ktorý mal vtedy devätnásť rokov, o tom vtedy ešte nevedel. Väčšina investorov v Silicon Valley považovala Y Combinator za hlúpy letný tábor pre hackerov. Jeho zakladateľom bol Paul Graham, štyridsaťjedenročný počítačový vedec v šortkách s veľkými vreckami, ktorý sa stal milionárom po tom, čo predal svoju internetovú spoločnosť Yahoo. Keď Graham zbohatol, stal sa myšlienkovým lídrom a na svojej webovej stránke publikoval eseje o témach, ktoré presahovali oblasť záujmu softvérových nadšencov, od ekonómie po deti, od slobody prejavu až po to, ako byť biflošom na strednej škole.

No jeho najpopulárnejšie eseje, tie, ktoré prinútili deti ako Altman sedieť v napätom očakávaní, aké sa venuje duchovným vodcom, boli o budovaní startupov. Tieto eseje opakovane zdôrazňovali, že zakladateľ startupu je dôležitejší ako čokoľvek iné. Na založenie úspešnej technologickej spoločnosti nebolo potrebné mať geniálny nápad. Stačilo mať pri kormidle geniálnu osobu.